

ENKELE WAARNEMINGEN TIJDENS EEN VACANTIEREIS TE QUIBERON EN CAMARET (BRETAGNE).

Y. VERHAEGHE

Van 14 tot 20 juni 1988 verbleef ik een week in Kerhostin op het schiereiland Quiberon. In Kerhostin is de afstand tussen de Côte Sauvage in het westen en de Baie de Quiberon in het oosten slechts 1 km. De Côte Sauvage is een woeste grillige kust aan de Atlantische Oceaan terwijl de baai beschut en veel rustiger is. Vooraan op het grondgebied van Kerhostin ligt een grote slikplaat, verderop inhammen met slik en kiezel van aangelegde strandjes.

In deze periode zijn de ebtiden niet erg laag en werd ik genoodzaakt te zoeken naar algemeen in het bovenste gedeelte van de getijdenzone voorkomende mollusken.

In de rotsspleten van de baai was de Kleine alikruik *Melanthaphe neritoides* in overvloed te vinden. Iets lager op de rotsen krioelde het van de Gibbula-soort *Monodonta lineata* en de Gewone alikruik *Littorina littorea*. In de vloedlijn vond ik een mooie mossel *Modiolus adriaticus ovale*. Deze ondersoort verschilt van de gewone *Modiolus adriaticus* door zijn donker, bijna zwarte periostracum met paarse banden en zijn lengte. Bij laag tij verzamelde ik, naast de overbekende *Littorina*-soorten enkele Geknobbelde tolhorens *Gibbula magus*. Wat opviel was dat de op de rotsplateau's aanwezige exemplaren op hun rug lagen, het sluitplaatje diep ingetrokken tegen de zon, terwijl deze uit de slik- en kiezelpoeltjes en uit de vloedlijn in min of meerdere mate actief waren. Tijdens het verzamelen vond ik één exemplaar met een nauwe, bijna gesloten navel; terwijl *Gibbula magus* normaal toch een brede diepe navel heeft. Ik heb toen zowat al de Geknobbelde tolhorens van op en rond deze rotsformaties bekeken en kwam tot de vaststelling dat menig exemplaar qua vorm enigszins afwijkend was van de doorsnee specimen. In 1983 had ik er op dezelfde plaats ook gevonden, maar allen waren strandvondsten en erg geërodeerd zodat ik er toen geen verdere aandacht aan besteedde.

Tijdens het determineren van deze exemplaren vond ik bij R. VOSKUIL (1988) de betreffende schelp gedetermineerd als *Gibbula albida*. Omdat *Gibbula albida* een mediterrane soort is, de radiale ribben niet hetzelfde geaccentueerd zijn en omdat deze schelp doorgaans hoger is, nam ik geen genoegen met VOSKUILS determinatie. Aan de hand van Ph. DAUTZENBERG & P. FISCHER (1925) kon ik

de schelpen uiteindelijk bepalen als *Gibbula magus* var. *producta*. Ph. DAUTZENBERG & P. FISCHER (1925) beschrijven de schelp als een hoge vorm met een zeer smalle tot bijna gesloten navel. De laatstgenoemde determinatie lijkt m.i. het meest aan te sluiten bij de betreffende exemplaren.

Op dezelfde rotsformatie, aan de zijkant van een grote platte rotsblok, hing nog een 3 cm grote Bonte mantel *Chlamys varia* op zo'n 1,5 m boven de begane grond.

De volgende dag trok ik naar de slikplaat recht tegenover het plaatselijke fort. Aan de vloedlijn ligt er niets anders dan kiezel, een eind hogerop liggen her en der kleine rotsen en daarachter een groot slikgebied. Het water was zo'n vier meter van de vloedlijn verwijderd en ik graaide met mijn handen in de kiezelbodem. Een kwartier later had ik vijf Getraliede tapijtschelpen *Tapes decussatus* verzameld. Onder de stenen zaten Strandkrabben *Carcinus maenas* en jonge palingen (n.v.d.r.: waren het geen Botervis-sen en/of Meunen?). Buiten de Littorina-soorten op Zeeëik *Fucus* sp. vond ik verder niets. Ook op de slikplaat viel er niets te rapen. De locale bevolking die hier komt verzamelen had ook geen grote buit: in hun manden lagen amper wat Kokkels *Cerastoderma edule*. Bij twee personen lag er echter een Otterschelp *Lutraria lutraria* in de mand. Weer anderen hadden enkele (3 à 4 stuks) Getraliede tapijtschelpen kunnen verschalken. Dit alles na een hele tijd zoeken. Van de overige, in 1983 gevonden Venerupis-soorten, dit keer geen spoor; al moet ik er wel bij vermelden dat het laag tij in '83 wel bijzonder laag was.

Na mijn verblijf in Quiberon vertrokken we naar Camaret, een havenstadje gelegen in het noordwesten van Bretagne, onder Brest. Toen we aankwamen reed ik meteen naar de haven. We waren juist op tijd want in een loods (de vroegere vismijn werd afgebroken) werden de transportbanden afgespoten en opslagplaats gekuist. De afval werd in isomo-bakken geschept. Hopen Kamschelpen *Glycymeris glycymeris*, Artemisschelpen *Dosinia exoleta* en Stevige strandschelpen *Spisula solida* werden opgeschept. Tussen deze soorten lagen er enkele Hartegels *Echinocardium cordatum*, enige krabben van de soort *Atelecyclus rotundatus* en wat Helmkrabben *Corystes cassive-lanus*. De bakken werden in een karretje geladen, naar de kade gereden en in een verderop gelegen baaitje gekipt. Daar lag één grote berg schelpen tegen de kade. Op het eerste zicht waren het al-

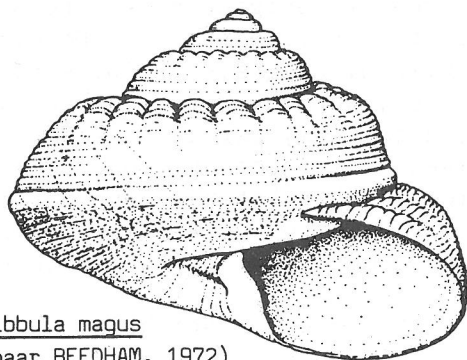
lemaal Kamschelpen in alle maten en kleuren maar ook Artemisschelpen, Stevige strandschelpen, Otterschelpen en de Geribde plat-schelp *Arcopagia crassa* lagen er massaal. Rond de berg zat menige Strandkrab op de loer naar lekkers. Een hele namiddag verzamelen leverde o.a. een 7 cm grote Kamschelp, diverse kleurvormen van de Artemisschelp, 7 cm kleine Otterschelpen en een mooie Geribde plat-schelp op. Tien exemplaren van het venusschelpje *Clausinella fasciata* verdwenen ook richting België.

Door het gure weer werd mijn vrouw wrevelig en moest de reis hier onderbroken worden. Jammer, want Camaret zal mij zeker nog terugzien.

Literatuur.

DAUTZENBERG, Ph. & P. FISCHER, 1925. Les Mollusques marins de Finistère et en particulier de la région de Roscoff.- Travaux Station Biologique de Roscoff, fasc. 3: 1-180.

VOSKUIL, R., 1988. Enige leuke vondsten uit Bretagne.- Vita marina, veldwerk: 151-154.

Gibbula magus
(naar BEEDHAM, 1972)

Oostendestraat, 185
8100 Torhout